

BULETINUL

COMISIUNII

MONUMENTELOR ISTORICE

PUBLICAȚIUNE TRIMESTRIALĂ
IN
EDITURA ADMINISTRAȚIEI CASEI BISERICII

ANUL IV
1911

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA „GUTENBERG“ JOSEPH GÖBL S-sori.

20. — STRADA DOAMNEI. — 20.

BULETINUL
COMISIUNII
MONUMENTELOR ISTORICE
1911

COMITETUL DE REDACȚIE

D-nii : ION KALINDERU, GR. CERKEZ, D. ONCIUL, E. A. PANGRATI, V. PÂRVAN

Membri Comisiunii Monumentelor Istorice

și

Dr. D. BOROIANU

Administratorul Casei Bisericii

Secretar

ALEX. LĂPĂDATU

Extras din deciziunea ministerială privitoare la redactarea Buletinului.

1. Cu începere de la Ianuarie 1908 se va publica— sub direcțiunea Comisiunii Monumentelor Istorice și în editura Administrației Casei Bisericii—o revistă periodică numită *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*.

2. Acest Buletin va apare trimestrial și va cuprinde :

a) O parte științifică, în care se vor publica tot felul de monografii, studii, lucrări, comunicări și materialuri de natură istorică, arhitectonică și artistică, privitoare direct și numai la monumentele noastre istorice ;

b) O parte oficială, în care se vor publica rapoartele anuale ale Comisiunii, referatele arhitecților însărcinați cu conducerea și executarea lucrărilor de conservare, și restaurare, precum și eventualele circuli, informațiuni și deciziuni ale Ministerului și ale Comisiunii.

3. Buletinul apare sub direcția membrilor Comisiunii, cari, împreună cu administratorul Casei Bisericii alcătuiesc comitetul de redacție. El e pus sub îngrijirea secretarului Comisiunii, care e îndatorat să pregătească și să procure materialul necesar, să-l aducă la cunoștința comitetului de redacție și să supravegheze tipărirea lui.

4. Pentru ca publicațiunea să se prezinte cât mai sistematică și cât mai folositoare, se stabilește următorul program cu privire la felul lucrărilor ce va trebui să cuprindă Buletinul :

a) Monografii istorice, arhitectonice și artistice asupra

monumentelor noastre, monografii ce vor fi ilustrate și documentate cu reproduceri necesare de fotografii, desemnuri, acuarele etc.

b) Releveuri de la cele mai însemnate și caracteristice din punct de vedere arhitectonic, monumente istorice.

c) Studii și lucrări unitare, asemenea ilustrate și documentate, bunăoară : asupra inscripțiilor din epoca lui Ștefan-cel-Mare, Matei Basarab, Vasile Lupul, Constantin Brâncoveanu etc., asupra artei decorative, în sculptură și pictură, întrebuințată în bisericile și mănăstirile noastre în anumite epoci, asupra portretelor murale de ctitori : Domni, Doamne, Arhierei, Boeri, Jupănești etc., asupra picturii bisericesti, asupra costumelor etc.

d) Materialuri : scurte fragmente, comunicări, însemnări și note de interes deosebit privitoare la monumentele noastre istorice ;

e) Note bibliografice și critice asupra publicațiilor și periodicelor de specialitate ;

f) În sfârșit, suplimente artistice, în culori, cari să înfățișeze biserici, mănăstiri, reproduceri de portrete murale, de picturi, de ornamentațiuni etc.

În cadrul lucrărilor înșirate mai sus se cuprind și acele privitoare la monumentele istorice din afară de Regat, întru cât aceste vor fi de origină românească— înălțate de Voevozii noștri sau în legătură directă cu trecutul nostru.

Redacția : la Administrația Casei Bisericii, București.

— Biroul Comisiunii Monumentelor Istorice —

ABONAMENTUL ÎN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE :

PREȚUL A PATRU FASCICOLE PLUS PORTUL.

Buletinul se găsește de vânzare la librăriile
ALCALAY, NAȚIONALĂ, SFETEA și SOCEC,

prin cari se fac abonamente și se pot procura colecții complete din anii precedenți (afară de anul I, 1908).

BULETINUL

COMISIUNII

MONUMENTELOR ISTORICE

PUBLIKAȚIUNE TRIMESTRIALĂ
IN
EDITURA ADMINISTRAȚIEI CASEI BISERICII

ANUL IV

1911

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA „GUTENBERG“ JOSEPH GÖBL Ș-sori.

20. — STRADA DOAMNEI. — 20.

1911.

TABLA DE MATERII

— o —

ANUL AL PATRULEA

1911

—

TEXT

1. ARTICOLE

Pagina

BALȘ (G.). — O biserică a lui Radul-cel-Mare în Serbia, la Lopușnia	194
CEGĂNEANU (SP. P.). — Ceva despre proveniența și arta vechilor noastre argintării	29
— Considerațiuni asupra basilicii cu baptisteriu de la Adamclisi	192
DRĂGHIȚEANU (VIRG.). — Curțile domnești brâncoveresti: curți și conace fărâmate.	49
— Lămuriri asupra Buzeștilor	119
— Biserica din Râmănești-Vâlcei	130
GHIKA-BUDEȘCI (N.). — Biserica Sf. Arhangheli sau Voivozi din Târgoviște	102
— Biserica Logofătului Tăutul din Bălinești	200
LĂFEDATU (ALEX.). — Inscriptiile bisericii din Bălinești	212
LUGOȘIANU (O.). — Stampe vechi înfățișând mănăstirea Curtea de Argeș	24
PĂRVAN (V.). — Cetatea Tropaeum: considerațiuni istorice.	1 și 163
MOISIL (CONST.). — Priviri asupra antichităților preistorice din România.	83
— Două morminte antice în Dobrogea.	125
— Colecțiuni particulare de antichități în România. Colecția Maria Istrati-Capșa	133
MURNU (G.). — Noi săpături la Tropaeum Trajani în 1910: canalul cetății.	79
TRAJANESCU (I. D.). — Schitul Stănești (Vâlcea).	13
— Mănăstirea Surpatele (Vâlcea)	95
— Biserica din Popești (Vlașca)	115

2. COMUNICĂRI

Noui descoperiri arheologice în Dobrogea (relațiune oficială)	146
CEGĂNEANU (SP. P.). — Câteva observațiuni asupra bisericii Colțca.	47
— O fotografie din 1856 a orașului București	48
DASCALU (C.). — Săpăturile de la Cucuteni și colecția Buțureanu.	106
DRAGHIȚEANU (VIRG.). — Epitaful primului episcop al Argeșului Iosif	107
— O piatră de hotar a vechilor București	107
— O tocmeală a lui Matei Basarab	148
— O biserică domnească: Iezerul-Vâlcea.	149

	Pagina
DUMITRESCU (AL. C.). — Inscriptia sorcofagiului de la Barboși	45
— Tradițiuni și mărturii documentare despre drumul roman dela Reșca la Celei	107
HARET (SP. C.). — O scrisoare cu privire la Bucureștii dela 1855	150
LĂPEDATU (ALEX.). — Inscriptia vechei clopotnițe dela mănăstirea Dealul	147
— Inscriptiile dela biserica din Popești-Vlașca.	148
MANDREA (G.). — Relațiuni despre Biserica Colții	149
MOISIL (C.). — Cetatea Biroe	45
— Inscriptiune grecească din Istros	106
— Descoperiri preistorice.	147

3. BIBLIOGRAFIE

MOISIL (C.). — Dr. I. Weiss, Die Dobrudscha im Altertum	162

4. OFICIALE

Raport general cu privire la lucrările Comisiunii în 1910.	34
N. GHIKA-BUDEȘCI - Biserica domnească din Cărgoviște. Memoriu de restaurare prezentat Comisiunii.	40
Nouii membri ai Comisiunii	111
Schimbări în comitetul de redacție al Buletinului	111
Sculptor în serviciul Comisiunii	112
De la ședințele Comisiunii — Comunicări ale d-lui I. KALINDERU asupra programului de lucrări al bursierilor pentru pictura bisericească și al sculptorului Comisiunii	113
DRAGHICEANU (VIRG.). — Mormintele din Biserica Precista Bacău. — Raport adresat Comisiunii	152
LĂPEDATU (ALEX.). — Câteva cuvinte drept postfață la Albumul «Odoarele dela Neamțu și Secu».	160

ILUSTRĂȚIUNI

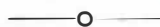
	Pagina		Pagina
Vedere generală a bisericii schitul Stănești	14	Biserica Domnească din Cărgoviște (Vedere în detaliu, în timpul restaurării)	42
Biserica schitului Stănești : vedere laterală	15	Biserica Domnească din Cărgoviște (Fațada dela Nord, în timpul restaurării)	43
Planul bisericii schitului Stănești	16	Biserica Domnească din Cărgoviște. (Detaliu din zidărie, în timpul restaurării)	43
Biserica schitului Stănești : pridvorul lateral	17	Biserica Domnească din Cărgoviște (vedere în detaliu, în timpul restaurării)	44
Biserica schitului Stănești : vedere laterală	18	Biserica Colții — După acuarela lui Crenk, 1865	47
Biserica schitului Stănești : desen după zugrăveala interioară	19	Biserica Colții — Starea de azi	47
Detaliu din tâmpla dela Stănești	20	Bucureștii în 1856	48
Ușile împărătești dela biserica Stănești	21	Pajura Curții din Brâncoveni (azi aflată la mănăstire)	49
Tâmpla bisericii schitului Stănești	22	Intrarea Schitului-conac Codrenii de pe Mostiștea	51
Vedere a bisericii din Strejești-de-Jos	23	Schitul-conac Codrenii	51
Mănăstirea lui Neagoe-Vodă dela Curtea-de-Argeș în interior (1801)	25	Drumul Buzăului, cel vechiu	52
Mănăstirea lui Neagoe-Vodă dela Curtea-de-Argeș în exterior (1801)	27	Pivnița și ruinele conacului din Valea Schieilor	52
Aureolă de icoană (de proveniență necunoscută) dela Muzeul de anticități din București	30	Paraclisul Curții din Brâncoveni, cu ruinele împrejurii	53
Legătură de evanghelie lucrată de argintarul sas George Mai (1707), azi la Muzeul de anticități din București	31	Schița planului de situație a Curții din Brâncoveni	56
Iconiță a Maicei Domnului lucrată de argintarul sas George Mai, la Muzeul de anticități din București	32	Crucea italianului Pesena Levin	57
Biserica din Vădeni : după restaurare	35	Latura aceleiași cruci	58
Biserica din Vădeni, spre altar : după restaurare	37	Altă latură a aceleiași cruci	58
Biserica Domnească din Cărgoviște (Fațada dela Sud, în timpul restaurării)	40	Schița planului paraclisului Curții din Brâncoveni	60
Biserica Domnească din Tărgoviște (Fațada principală, în timpul restaurării)	41	Vedere generală asupra mănăstirii Brâncoveni (clopotnița, chiliile bisericii, bolnița)	61
Biserica Domnească din Cărgoviște (Detaliu dela cornișă, în timpul restaurării)	42	Ruinele pridvorului caselor egumenești și chiliilor de lângă clopotnița dela m-reă Brâncoveni	61
		Urmele caselor egumenești ale lui Matei Basarab dela m-reă Brâncoveni (Cu turn ridicat de Austriaci)	62
		Picior de piatră din mobilierul Curții Brâncoveni	64

	Pagina		Pagina
Turnul-clopotniță dela mănăstirea Brâncoveni	65	jud. Dolj). 3. Mască de lut (Romula). 4. Cap de	
Bolnița mănăstirii Brâncoveni	65	bărbat (Romula)	140
Evangelhie ferecată de Constantin Brâncoveanu	65	5. Statuia luptătorilor (Romula). 6. Statuia Kybelei (Ro-	
Autograful lui Brâncoveanu pe aceeași evanghelie	65	mula). 7. Cap de Meduză (Romula). 8. Fragment	
Chenarul ușii bisericii mari din mănăstirea Brâncoveni	67	de cariatidă (Romula)	141
Chenar de fereastră, epoca Matei Basarab. (Dela ve-		Fragment de vas în terra sigillata (Romula)	142
chia lui mănăstire, dărâmată)	68	Obiecte de bronz și marmoră	142
Chenar de fereastră dela biserica mare a mănăstirii		Buzdugan medieval	143
Brâncoveni	71	Veche cârjă episcopală	143
Coloană din colonada pridvorului bisericii celei mari	72	Icoană din Săliște (Transilvania)	144
Chenarul ușii și pisania bolniții	73	Cruce veche a familiei Istrati	145
Schița planului bolniții m-rii Brâncoveni	73	Obiecte preistorice de piatră găsite la Ceptura	147
Schița planului caselor egumenești	74	Inscripția vechei clopotnițe dela mănăstirea Dealul	147
Ciubuc (tor) exterior din bolnița m-rei Brâncoveni	78	Pisania bisericii din Popești	149
Vedere a canalului cetății Tropaeum	80	Biserica Precista din Bacău	153
Secțiune prin canalul cetății Tropaeum	82	Piatră mormântală dela Precista din 1450	154
Arme și unelte preistorice de piatră, aramă și bronz	85	Piatră mormântală dela Precista din 1636	155
Ceramică preistorică dela Polovraci Gorj	89	Schiță de secție prin grobnita descoperită la Precista	156
Ceramică preistorică dela Cucuteni și din Mehedinți	93	Schița planului grobnitei dela Precista	157
Vedere interioară a fostei mănăstiri Surpatele	95		
Casele fostei stăreții a mănăstirii Surpatele	96	Inscripție comemorativă din Tropaeum	163
Mănăstirea Surpatele : planul de silvație	97	Țarta drumurilor romane în Dobrogea de Sud	164
Fosta mănăstire Surpatele. După o acuarelă de Szath-		Inscripție comemorativă din Tropaeum	166
mári 1866	98	Secțiune prin zidul cetății	166
Biserica mănăstirii Surpatele	99	Turnul din stânga al porții de Vest	167
Biserica mănăstirii Surpatele	99	Planul cetății Tropaeum	167
Ușa și pisania bisericii mănăstirii Surpatele	100	Poarta de Est	168
Biserica m-rii Surpatele : chenar de ferestre	100	Poarta principală de Vest	168
Biserica Sfinții Arhangheli sau Voivozi din Cărgoviște		Poarta de Vest	169
(Înainte de restaurare)	102	Poarta de Sud	169
Biserica Sfinții Arhangheli sau Voivozi din Cărgoviște		«Curnul de provizii»	171
(După restaurare)	103	Turnuri pe latura de Vest	172
Biserica Sfinții Arhangheli sau Voivozi din Cărgoviște.		Turnul de colț dela NV	172
Secțiune longitudinală	104	Basilica C dela poarta de Vest	175
Biserica Sfinții Arhangheli sau Voivozi din Tărgoviște		Secțiune longitudinală prin ruine	176
Planul	104	Plan orizontal al basiliceii de marmoră	176
Biserica Sfinții Arhangheli sau Voivozi din Cărgoviște.		Secțiune transversală pe naos	176
Planul acoperișului, baza turlei	105	Apsis și cancelli la basilica de marmoră	177
Biserica Sfinții Arhangheli sau Voivozi din Cărgoviște.		Capitel cu impostă dela basilica de marmoră	177
Cornișa	105	Capitele dela basilica de marmoră	178
Biserica Sfinții Arhangheli sau Voivozi din Cărgoviște		Planul orizontal al basiliceii de marmoră, cu bapti-	
Planul acoperișului	105	steriul și clădirile târzii înconjurătoare	178
		Vedere generală a ruinelor basiliceii de marmoră și	
Biserica din Popești-Vlașca : vedere spre sud-vest	115	baptisteriului	178
Biserica din Popești-Vlașca : vedere spre nord-vest	115	Planul orizontal al baptisteriului	179
Planul bisericii din Popești-Vlașca	116	Ruinele baptisteriului	179
Familia ctitorului (Cârstea vel Vistier) bisericii din Po-		Baptisteriul : secțiune longitudinală	180
pești-Vlașca	117	Baptisteriul : secțiune transversală	180
Picturi vechi (1689) în naia bisericii din Popești-Vlașca.	118	Basilica de marmoră	181
Mănăstirea Căluul. Vedere generală din spre sud-est.	119	Basilica (cella) cimitetialis	182
Pisania bisericii mănăstirii Căluul	120	Planul basiliceii simple	182
Mormântul lui Radu biv vel Armaș dela Căluul	120	Basilica „byzantină” cu dublu transept	182
Biserica din Cepturoaia	121	Vedere generală a ruinelor basiliceii-cisterne	183
Mormântul jupănesei Stanca a lui Radu biv vel Armaș	121	Planul basiliceii C.	184
Mormântul lui Radul Buzescu marele Clucer, dela		Secțiune transversală	184
Căluul	122	Secțiune longitudinală	184
Mormântul lui Preda Buzescu marele Ban al Craiovei		Basilica cu cryptă	185
(aflat la Căluul)	122	Coloane de marmoră cu dublu transept	185
Mihai Viteazul. (Portret mural, contemporan, dela mă-		Coloane dela basilica cu dublu transept	186
năstirea Căluul din 1594, retușat la 1834).	123	Capitel dela basilica-cisternă	186
Biserica mănăstirii Căluul	124	Obiecte de bronz găsite în săpăturile dela basilica-ci-	
Principalele obiecte de aur din mormântul dela Suluc		sternă	188
(comuna Măcin, jud. Tulcea)	126	Planul orizontal al basiliceii forense	189
Capul statuetei dela Suluc	127	Basilica forensis : vedere din strada principală	189
Tava de aramă, cările de sticlă și urnele de lut din		Basilica forensis : vedere luată dinspre V, cu privire	
mormântul dela Constanța	127	către basilica creștină cu dublu transept	190
Obiectele de aur din mormântul dela Constanța	128	Vedere în regiunea Crăinei sârbești	194
Obiectele de bronz din acelaș mormânt	128	Biserica din Lopoșnia, la poalele muntelui Rtanl	194
Biserica din Râmestii-Vâlcei. (Vedere asupra laturei		Biserica din Lopoșnia, în exterior	195
de sud)	131	Biserica din Lopoșnia, în interior	195
Biserica din Râmestii-Vâlcei. (Ușile împărătești dela		Planul bisericii din Lopoșnia	196
tâmpla Mitropolitului Ștefan)	131	Biserica din Lopoșnia : secție transversală	196
Vedere generală a colecțiunii Maria Istrati-Capșa :		Planul bisericii din Petrușă, — după Kanitz	197
grupa antichităților preistorice și greco-romane	136	Biserica din Lopoșnia	197
Vedere generală a colecțiunii Maria Istrati-Capșa :		Discuri dela turla bisericii din Lopoșnia	198
grupa antichităților românești	137	Biserica din Lopoșnia : detaliu din baza turlei	198
Cărămidă antică	138	Biserica din Lopoșnia : resturi de zugrăveli	199
1. Fragment de vas preistoric (Nazăru, jud. Brăila).		Inscripția bisericii din Lopoșnia	199
2. Fragment de vas în formă de corabie (Bârza,		Biserica din Bălinești	200

	Pagina		Pagina
Biserica din Bălinești. Absida altarului și clopotnița	201	Picturi din biserica dela Bălinești	211
Biserica din Bălinești. Fațada de miazăzi și clopotnița	202	Inscripția bisericii din Bălinești	212
Planul bisericii din Bălinești	203	Mormântul marelui Logofăt Ioan Tăutul	212
Biserica din Bălinești. Secțiune longitudinală	203	Mormântul lui Petru, fiul Log. Tăutul	213
Biserica din Bălinești. Clopotnița și fațada de miazăzi	204	Mormântul lui Teodor, fiul Log. Tăutul	213
Biserica din Bălinești. Vedere spre altar	205	Mormântul Vasilicăi, fiica Log. Tăutul	214
Biserica din Bălinești. Vedere spre intrare (detaliu)	206	Mormântul Magdei, fiica Log. Tăutul	214
Picturi din biserica dela Bălinești	207	Mormântul Mariei, maica lui Dragotă Tăutulovici	215
Picturi din biserica dela Bălinești	208	Mormântul Angelinei, jupâneasa lui Drăgan Tăutul	215
Picturi din biserica dela Bălinești	209	Mormântul lui Toader Dragotovici (Tăutul) prisarul	216
Picturi din biserica dela Bălinești	210	Mormântul Mariei, fiica lui Mihai Tăutul	216

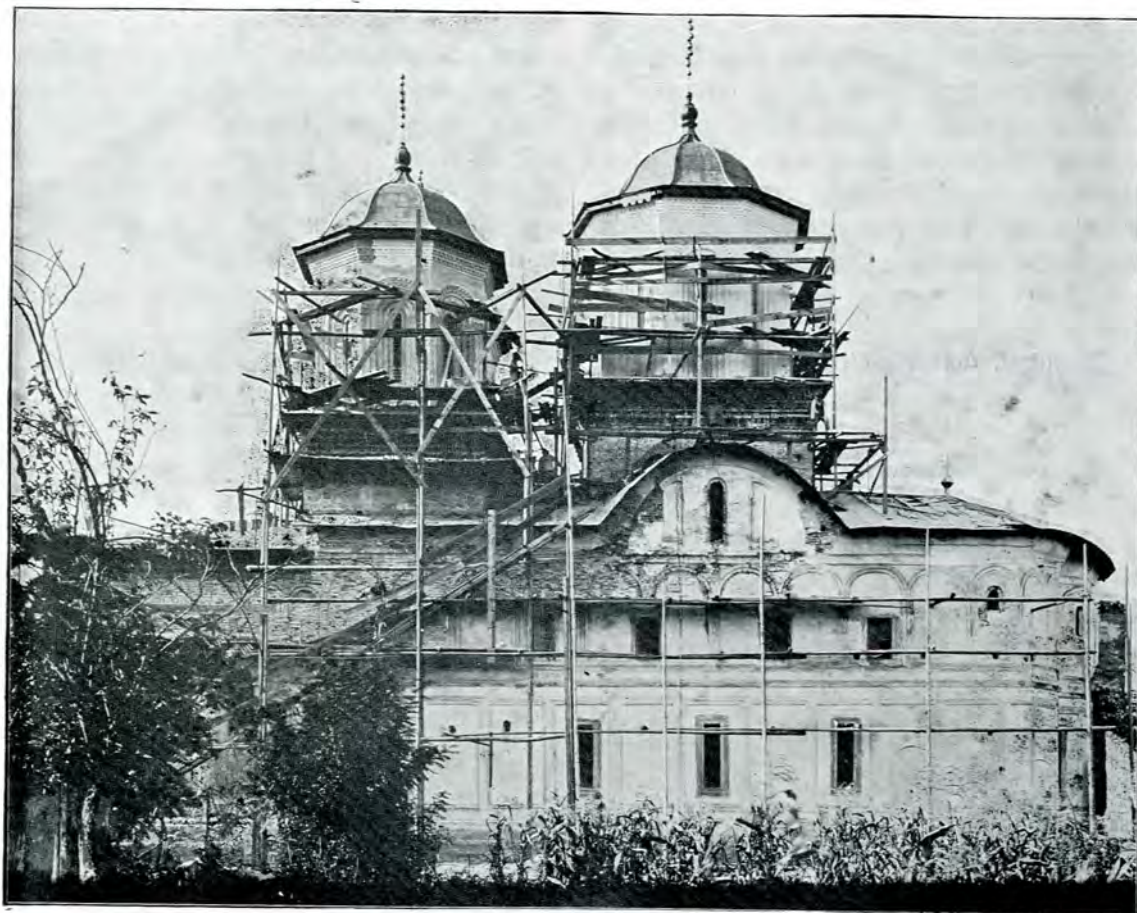
BISERICA DOMNEASCĂ DIN TÂRGOVIȘTE

— MEMORIU DE RESTAURARE —

Prima lucrare proiectată a se face la Biserica Domnească din Târgoviște în anul 1907 a fost

însă că această lucrare nu se putea face fără a atrage cu sine și reparația zidărilor și a cornișelor

Biserica Domnească din Târgoviște.
(Fața dela Sud, în timpul restaurării)

acoperirea din nou a bisericii cu tablă de aramă. Când s'a studiat cestiunea mai de aproape, s'a văzut

pe cari se razimă acoperișul. Aceasta pentru că atunci când se făcuse vechiul acoperiș de tablă albă,

el se așezase pe zidurile bisericii așa ruinate cum erau și cu cornișele lor incomplete, făcându-se numai o umplutură ordinară de zidărie, pentru a stabili un plan destul de regulat spre a putea așeza șarpanta cea nouă.

În unele părți, precum la turla și la bazele turelor mici, cornișele lipsiau cu totul. Modul

mitivă a bisericii este de o foarte frumoasă calitate și perfectă ca execuție. Aceasta ar putea fi dovada că fațadele bisericii erau la început în cărămidă aparentă rostuită. De altfel lucrul se confirmă prin faptul că s'au găsit în partea interioară a pridvorului, pe tencuiala arcadelor, o zugrăveală reprezentând cărămizi cu rosturi albe între ele.

Biserica Domnească din Târgoviște.
(Fațada principală, în timpul restaurării).

cum erau compuse aceste cornișe s'a găsit în mai multe locuri. Mai bine conservate s'au găsit la baza turei mari. Dar și acele rămășițe găsite erau dintr'o zidărie diferită de cea primitivă și de o calitate foarte inferioară, atât ca material cât și ca lucru, ceea ce probează că ele fuseseră reconstruite la o epocă ulterioară, căci zidăria pri-

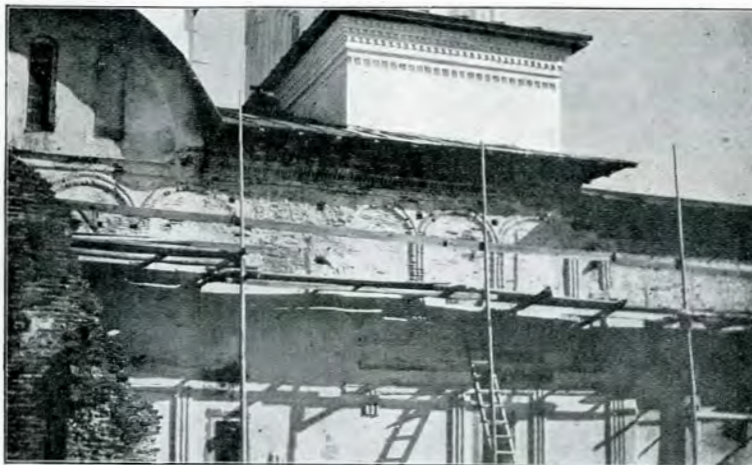
Cea dintâi lucrare ce a trebuit să se facă, după ce s'a dat jos învelitorile vechi, a fost de a se restabili și repară zidăriile dela cornișe cu diferitele ei nivele, spre a se putea așeza învelitorile cele noi de aramă.

La turla cornișele s'au făcut cu totul din nou căci lipsiau. La bazele turelor mici eră o um-

plutură informă, tencuită în mod neregulat, fără nici un profil. La pridvor cornișa lipsia de ase-

ordinară, umplută cu bucăți și sfărămături așezate fără regulă. Cornișa corpului bisericii s'a

Biserica Domnească din Târgoviște.
(Detaliu dela cornișe, în timpul restaurării).

menea, dar s'au găsit urmele ei în părțile laterale, acolo unde pridvorul să leagă cu corpul bisericii.

putut restabili ușor, fiindcă urmele ei s'au găsit în mai multe părți. La altar, în partea centrală,

Biserica Domnească din Târgoviște.
(Vederi în detaliu, în timpul restaurării).

Cornișa eră și aci îmbrăcată cu o tencuială informă, sub care se găsea zidărie de cărămidă

a trebuit să se ridice zidăria cu 1.40 m., spre a putea așeza acoperișul în mod normal, lăsând

liberă bolta altarului. La frontoanele semi-circulare-laterale s'a găsit de asemenea linia cornișei,

cueli informe, s'au completat și restabilit, în întregime, corectând cercurile arcadelor, cari erau

Biserica Domnească din Târgoviște.
(Fața dela Nord, în timpul restaurării).

care s'a completat, astfel că s'au putut așeza căpriorii și asterela în mod normal.

Ferestrele turlelor, care erau astupate în parte, precum și arcadele cu zimți cari le încadrează, au trebuit a se degaja, făcându-se ferestre noi în fer. La altar s'au mai destupat alte ferestre mici în rândul superior de arcade. La frontoanele circulare-laterale s'au destupat de asemenea cele trei ferestre cari erau în parte, și anume cele marginale, zidite.

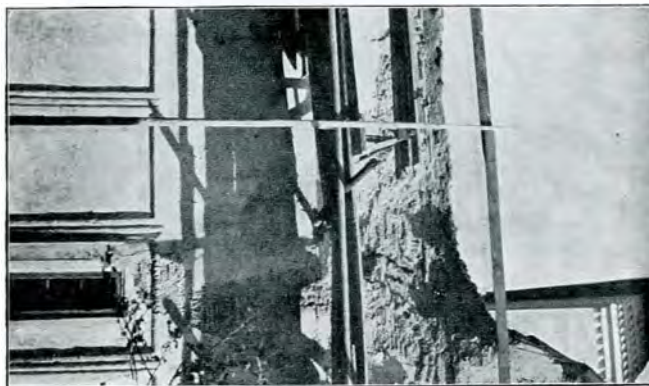
Brâul cel mare, arcadele, ciubucăriile, cari erau în mare parte stricate sau ascunse sub ten-

neregulate și trasându-le din nou cu șablon.

Chiar zidurile au trebuit în unele locuri cioplite și îndreptate, în altele încărcate cu tencuială și cu zidărie, spre a obține suprafețe verticale și regulate.

La pridvor a trebuit a se pune legături de fer când s'a reconstituit bolta cilindrică pe nașterele ei, cari erau încă în ființă. Zidăria dela partea superioară a prid-

vorului eră de o calitate inferioară, diferită de aceia a stâlpilor și foarte deteriorată, cu crăpături destul de însemnate. A trebuit a se țese acele crăpături și a se înființa rân-

Biserica Domnească din Târgoviște.
(Detaliu din zidărie, în timpul restaurării).

dul de arcaturi dispărute precum și brâul.

Invelitorile s'au refăcut în întregime, de aramă, pe șarpantă nouă, cu jghiaburi și burlane tot de aramă. Soclul bisericii, care e zidit în întregime cu cărămidă, s'a tencuit din nou, după ce s'a lăsat zidăria să se usuce bine. Trotuarul s'a făcut din nou din lespezi mari de piatră, asigurându-se astfel scurgerea apelor din ploi.

Ferestrele s'au refăcut toate : cele dela turle în fier cu ventilații, cele din corpul bisericii în lemn de ștejar ; glafurile interioare fiind stricate, s'au cimentat din nou.

Prețul lucrărilor de zidărie, tencueli, pietrării, dulgherii, tâmplării etc. a fost de lei trei zeci și nouă mii, iar acel al lucrărilor în aramă de lei trei zeci mii.

N. GHIKA-BUDEȘTI

ARHITECT

Biserica Domnească din Cărgoviște.

— Vedere în detaliu, în timpul restaurării —